

AB-107

April-2019

B.R.S. (Home Science), Sem.-II

Core-4 : Consumer Education

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 50

1. (A) ગ્રાહક શિક્ષણનું મહત્ત્વ જણાવી, તેના હેતુઓ અને અર્થતંત્ર વિશે સમજાવો. 10

અથવા

ગ્રાહક તરીકે ગૃહિણીની ફરજ અને જવાબદારીઓ સમજાવો.

- (B) કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 3

- (1) નાણાકીય આવક એટલે શું ?
- (2) વસ્તુઓની સેવા વિશે સમજ આપો.
- (3) ક્રેડિટ કાર્ડની ઉપયોગિતા સમજાવો.
- (4) I.S.I. માર્ક વિશે સમજાવો.
- (5) વિશ્વ ગ્રાહક અધિકાર દિવસ ક્યારે ઉજવાય છે ?

2. (A) બજાર એટલે શું ? બજારના પ્રકારો વિશે વિસ્તૃતમાં માહિતી આપો. 10

અથવા

વેચાણ પ્રક્રિયાના કાર્યોમાં પરસ્પર હસ્તાંતરણની પ્રક્રિયા વિશે વિસ્તૃતમાં સમજ આપો.

- (B) નીચેના કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 3

- (1) વેચાણમાં વાહનવ્યવહાર જરૂરી છે, સમજાવો.
- (2) વેચાણ પ્રક્રિયાના સાધનો ટૂંકમાં લખો.
- (3) બજારના લક્ષણો જણાવો.
- (4) પેકિંગ અને પેકેજિંગ વચ્ચેનો તફાવત લખો.
- (5) ગુણવત્તાનાં ધારાધોરણો વિશે ટૂંકમાં સમજાવો.

3. (A) યોગ્ય ખરીદારીના નિયમો ટૂંકમાં સમજાવો. 10

અથવા

ખરીદી અને વેચાણનું મહત્ત્વ જણાવી, ખરીદીમાં ઉપભોક્તાની ભૂમિકા સમજાવો.

- (B) નીચેના કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 2

- (1) ભેળસેળ કોને કહેવાય ?
- (2) એફ.એસ.એસ.એ.આઈ. નું પુરૂ નામ જણાવો.
- (3) એગમાર્ક માર્કો કયા ખાદ્ય પદાર્થો માટે વપરાય છે ?
- (4) જાહેરાતના ફાયદા જણાવો.

4. (A) ગ્રાહક સુરક્ષા અંગેના કોઈપણ પાંચ કાયદાઓ વિશે સમજાવો. 10

અથવા

ગ્રાહકોના હિત માટે કાર્યરત સંસ્થાઓના વિકાસ માટેના મુદ્દાઓ ચર્ચો.

- (B) નીચેના કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 2

- (1) ગ્રાહક સુરક્ષાનો કાયદો ક્યારે અમલમાં આવ્યો ?
 - (2) સી.ઈ.આર.સી. નું પુરૂ નામ જણાવો.
 - (3) ઉપભોક્તા એટલે શું ?
 - (4) માનસિક આવક એટલે શું ?
-

AB-107

April-2019

B.R.S., Sem.-II (R.F.M.)**Core-4 : Extension Education**

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 50

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(2) જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

1. (A) ગ્રામીણ સમાજની સમસ્યાઓ જણાવી તેનાં ઉકેલો અંગે વિગતે વર્ણન કરો. 10

અથવા

વિસ્તરણ શિક્ષણ પ્રક્રિયાના ક્રમિક સોપાનોનો વિસ્તૃત પરિચય આપો.

(B) નીચે આપેલ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 3

(1) વિસ્તરણ શિક્ષણ એટલે શું ? વ્યાખ્યા આપો.

(2) પરિણામ નિદર્શનના પ્રકારના માત્ર મુદ્દા લખો.

(3) વ્યક્તિગત સંપર્ક એટલે શું ?

(4) વિસ્તરણ શિક્ષણનો ઉદ્ભવ કયા દેશમાં થયો ? ગ્રામ્ય લેવલે વિસ્તરણ શિક્ષણનું કાર્ય કરતાં સરકારી કર્મચારીની કઈ પોસ્ટ હોય છે ?

(5) સમાજની વ્યાખ્યા આપો.

2. (A) વહીવટનો પ્રાથમિક પરિચય આપી તેના પ્રકારોની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો. 10

અથવા

વિસ્તરણ શિક્ષણનાં સિદ્ધાંતો જણાવી, ગમે તે બે સિદ્ધાંતોની સવિસ્તાર ચર્ચા કરો.

(B) નીચે આપેલ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ લખો : 3

(1) ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્ર એટલે શું ? અર્થ સ્પષ્ટ કરો.

(2) સિદ્ધાંત એટલે શું ? વિસ્તરણ શિક્ષણના સિદ્ધાંતોમાં કયા-કયા વિષયોના સિદ્ધાંતો સમાયેલાં છે ?

(3) સામાન્ય શિક્ષણ અને વિસ્તરણ શિક્ષણમાં કઈ-કઈ બાબતોમાં સામ્યતા હોય છે ?

(4) વિસ્તરણ શિક્ષણની જરૂરિયાત કયા-કયા ક્ષેત્રોમાં છે તે જણાવો.

(5) સામૂહિક સંપર્ક પદ્ધતિઓ જણાવો.

3. (A) ભારતીય ગ્રામીણ સમાજના લક્ષણો જણાવી ગ્રામીણ સમાજ અને શહેરી સમાજ વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો. 10

અથવા

જરૂરિયાત એટલે શું ? તે જણાવી જરૂરિયાતની ખાસિયતો અને મેઝલોની કોટિકમતા લખો.

- (B) નીચે આપેલ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 2

- (1) પોસ્ટર એટલે શું ? પોસ્ટરથી થતાં ફાયદા જણાવો.
- (2) વહીવટનો અર્થ જણાવો.
- (3) પરિસંવાદ તેમજ વાક્પીઠનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો.
- (4) પ્રસારણ પ્રક્રિયા એટલે શું ?

4. (A) ગ્રામ વિદ્યાના અભ્યાસમાં સામાજિક વિજ્ઞાનના અભ્યાસની અગત્યતા સ્પષ્ટ કરો. 10

અથવા

વિસ્તરણ શિક્ષણ પદ્ધતિ એટલે શું ? તે જણાવી વિસ્તરણ શિક્ષણ પદ્ધતિ પસંદ કરતાં કઈ-કઈ બાબતો ધ્યાનમાં લેશો ? વિગતે સમજાવો.

- (B) નીચે આપેલ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 2

- (1) વિસ્તરણ શિક્ષણમાં વપરાતાં દ્રશ્ય-શ્રાવ્ય સાધનોની યાદી તૈયાર કરો.
- (2) સ્થાનિક ગ્રામ કક્ષાએ રચાતાં સંગઠનો-મંડળના હેતુઓ જણાવો.
- (3) યુવક મંડળ એટલે શું ?
- (4) સ્વ-સહાયજૂથ (S.H.G.) રચનાનો ઉદ્દેશ જણાવો.